

დანართი 8ბ

გენდერული სამოქმედო გეგმა

კლიმატის მწვანე ფონდისთვის (GCF) წარდგენილი

პროექტისთვის

*“საქართველოში სატყეო სექტორის რეფორმის განხორციელების
ხელშეწყობა ტყის დეგრადაციით გამოწვეული სათბურის
აირების ემისიების შემცირებისთვის”*

შესავალი

საქართველოს სოფლად მცხოვრები მოსახლეობა საარსებოდ მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია ტყის რესურსებზე. ტყეები გამოიყენება შემის და სამშენებლო მასალის მოპოვებისთვის, ნადირობისთვის, საკვების, კენკრისა და სამკურნალო მცენარეების შეგროვებისთვის, მეფუტკრეობისთვის, დასვენებისა და, გართობისთვის, ასევე რელიგიური მიზნებისთვის.

პროექტის დაგეგმვა ხშირად „მამაკაცურ ნორმებს“ ეფუძნება და პროცესის მიღმა ტოვებს ქალებს, რომლებსაც ხშირად არასაკმარისი უნარები, რესურსები და დრო აქვთ, რომ ჩაერთონ გადაწყვეტილების მიღებაში. ქალების მონაწილეობა უზრუნველყოფს ქალების მიერ განხორციელებული საქმიანობის, მათი საჭიროებებისა და ინტერესების გააზრებას და საშუალებას იძლევა გამოყენებული იქნას მათი ცოდნა (IUCN, 2010).

შეთავაზებული პროექტის გენდერულმა შეფასებამ აჩვენა, რომ მიუხედავად იმისა, რომ კლიმატი და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობა აისახება როგორც ქალებზე, ისე მამაკაცებზე, მათი ზემოქმედება ხშირად განსხვავებულია, ქალთა და მამაკაცთა განსხვავებული საჭიროებებისა და შესაძლებლობების გამო.

გენდერული სამოქმედო გეგმა შემუშავებულია იმისთვის, რომ უზრუნველყოფილი იქნას პროექტის მიერ:

- გენდერული უთანასწორობის შემცირება;
- ქალების, გოგონების, მამაკაცების და ბიჭების საჭიროებების და პრობლემების გათვალისწინება;
- უარყოფითი გენდერული ზემოქმედების ნებისმიერი რისკის თავიდან აცილება;
- ქალთა ჩართულობა, მათი ლიდერული თვისებების ხელშეწყობა;
- ქალების, როგორც დამგეგმავების, თანა-განმახორციელებლების და ცვლილებების მომტანთა მონაწილეობა;
- კლიმატის ცვლილების შედეგად გამწვავებულ სოციალურ, ეკონომიკურ და გარემოსდაცვით მოწყვლადობაში გენდერული უთანასწორობის შემცირების ხელშეწყობა.

სამიზნე ჯგუფები

პროექტის საქმიანობა მიმართული უნდა იყოს ხუთი ძირითადი სამიზნე ჯგუფისკენ, ესენია: ქალები, მამაკაცები, ახალგაზრდები, საგანმანათლებლო დაწესებულებები, პროექტის პერსონალი და შემსრულებელი ორგანიზაციების პერსონალი, და განმახორციელებელი პარტნიორები.

• მამაკაცები და ქალები

მამაკაცები და ქალები ქვეყნის განსხვავებულ მახასიათებლებს ავლენენ ტყესთან და ტყის პროდუქტებთან დაკავშირებულ საკითხებში. კაცები ტყეში გაცილებით უფრო ხშირად

დადიან, ვიდრე ქალები. ისინი ტყეში დადიან ხეების საჭრელად, სანადიროდ, პირუტყვის სამწყემსად და საკვები პროდუქტების შესაგროვებლად, ძირითადად, ეკონომიკური მიზნებისთვის; ქალები ტყეში არამერქულ პროდუქტებს აგროვებენ, ძირითადად საოჯახო მოხმარებისთვის. ქალები საწვავი ხე-ტყის ძირითადი მომხმარებლები არიან, რადგან სახლში ისინი აკონტროლებენ შეშის გამოყენებას გასათბობად, საკვების მოსამზადებლად და წყლის გასაცხელებლად. გარდა ამისა, ქალები ცვლილებების საუკეთესო გამავრცელებლები არიან, რადგანაც მათ ეხებათ ბავშვების აღზრდა, როგორც კერძო გარემოში, ასევე სასწავლო დაწესებულებებში, სადაც წარმოადგენენ პერსონალის უდიდეს უმრავლესობას.

- **ახალგაზრდობა** მნიშვნელოვანი სამიზნე ჯგუფია, რადგან პროექტის გრძელვადიანი ზემოქმედება დამოკიდებულია მათზე, როგორც მომავალში გადაწყვეტილების მიმღებ ძალაზე.
- **საგანმანათლებლო დაწესებულებები** - ბავშვებთან და ახალგაზრდებთან, ასევე მასწავლებლებთან და აკადემიურ პერსონალთან კომუნიკაცია ყველაზე კარგად საგანმანათლებლო გარემოშია შესაძლებელი.
- **პროექტის პერსონალი და შემსრულებელი ორგანიზაციების პერსონალი** - დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებისთვის აუცილებელია პერსონალის გენდერული მგრძობელობა და პროექტებში გენდერული საკითხების ინტეგრირება.

რესურსები

- I. სამართლებრივი დებულებები მიზნად ისახავს ქალთა მონაწილეობის გაზრდას გადაწყვეტილებების მიღებაში. თვითმმართველობის შესახებ კანონში ჩამოთვლილია მოსახლეობის სამოქალაქო ჩართულობის ბევრი მექანიზმი, თუმცა ამ მექანიზმების დიდი ნაწილი პრაქტიკაში არ გამოიყენება. აღნიშნული მექანიზმების გამოყენება შესაძლებელია პროექტის ფარგლებში ქალთა და მამაკაცთა ჩართულობის გასაძლიერებლად.
- II. ქალთა ოთახები, რომლებიც კახეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში არსებობს, შეიძლება გამოყენებული იქნას პროექტის საინფორმაციო ცენტრებად, და ტრენინგებისა და შეხვედრებისთვის სივრცის უზრუნველსაყოფად.
- III. სათემო ორგანიზაციები, არასამთავრობო ორგანიზაციები და ნებაყოფლობითი გაერთიანებები უზრუნველყოფენ ჩართულობისთვის ხელსაყრელ გარემოს, მათი მხარდაჭერა უნდა მოხდეს პროექტის აქტივობებით.
- IV. პროექტის ფარგლებში, GIZ სრულ განაკვეთზე დაიქირავეს გარემოსდაცვითი და სოციალური გარანტიების + გენდერის (ESS+gender) ექსპერტს, რომელმაც უნდა იზრუნოს გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის გეგმის (ESMP) და გენდერული სამოქმედო გეგმის (GAP) შესრულებაზე, ასევე მოახდინოს დოკუმენტების, სტანდარტული საოპერაციო პროცედურების (SOP), პოლიტიკისა და რეგულაციების სკრინინგი გენდერული

მგრძობელობის და გენდერული პასუხისმგებლობის კუთხით. ექსპერტს საკონსულტაციო მომსახურებებისთვის გამოეყოფა 18,000 ევროს ოდენობის ბიუჯეტი (დეტალები იხილეთ ქვემოთ, გენდერულ სამოქმედო გეგმაში). დამატებითი ბიუჯეტი უკვე ინტეგრირებულია პროექტის სხვადასხვა აქტივობებში (დეტალები იხილეთ ქვემოთ, გენდერულ სამოქმედო გეგმაში).

პარტნიორები

- I. ეროვნული სატყეო სააგენტო, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო, ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამინისტრო, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, და რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო უნდა ჩაითვალოს პროექტის მთავარ პარტნიორ ორგანიზაციებად გენდერულ საკითხებში.
- II. შეიძლება პროცესში ჩართულ იქნას საპატრიარქო - დაწესებულება, რომელიც მაღალი საზოგადოებრივი ნდობით სარგებლობს, გააჩნია ინტერესი და ცოდნა გარემოსდაცვით საკითხებში, ხელმძღვანელობს საქართველოს საპატრიარქოს დეკორატიული მებაღეობის საზოგადოებრივ კოლეჯს.
- III. გარემოსდაცვით და გენდერულ საკითხებზე მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციები, როგორცაა: CENN, რომელმაც შეიმუშავა საქართველოში რეკრეაციული ტყეების მართვის ინსტიტუციური მოდელი და სამოქმედო გეგმა; აქვს გამოცდილება კახეთის რეგიონში სოფლის ქალთა საბჭოების ორგანიზებაში; ატარებს ახალგაზრდა თაობაზე ორიენტირებულ სხვადასხვა ღონისძიებებს, მაგალითად, ნიკო კეცხოველის კონკურსი. NACRES, რომელმაც შეადგინა ეკოტურიზმის განვითარების სამოქმედო გეგმა ბორჯომის ტყეებისთვის; TASO მუშაობს ქალთა საკითხებზე და ხელმძღვანელობს სოფლის ქალთა ჯგუფებს გურიაში. "ქალები მშვიდობისთვის", თბილისში დაფუძნებული არასამთავრობო ორგანიზაცია, დედოფლისწყაროში ატარებს ღონისძიებებს, რომლებიც მიზნად ისახავს ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლას.
- IV. მედია, განსაკუთრებით ტელევიზია, ინტერნეტი და რადიო, გამოყენებული უნდა იქნას ცნობიერების ამაღლების კამპანიებისთვის. ხელი უნდა შეეწყოს ასევე სოციალური მედიის გამოყენებას.

პროექტის კონკრეტული გენდერული სამოქმედო გეგმა მოცემულია ქვემოთ:

გენდერული სამოქმედო გეგმა

აქტივობა	ქმედებები და ამოცანები	ინდიკატორები	პასუხისმგებელი უწყება/ორგანიზაცია და რესურსები
შედეგი 1: ტყის მდგრადი მართვა			
<p>1.1. ტყის მდგრადი მართვის გეგმების შემუშავება და განხორციელება გურიაში, კახეთსა და მცხეთა-მთიანეთში</p>	<ul style="list-style-type: none"> ქალები აქტიურად მონაწილეობენ ტყის მართვის გეგმებთან დაკავშირებული დაგეგმვისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში. ადგილობრივ თემებთან კონსულტაციის პროცესებში ქალები უნდა შეადგენდნენ მონაწილეთა მინიმუმ 30%-ს (კრიტიკული მასა) ან საუკეთესო შემთხვევაში 50%-ს, რაც ასახავს სამიზნე მუნიციპალიტეტის გენდერულ შემაღენლობას მუნიციპალიტეტების საბჭოებთან მუშაობისას უზრუნველყოფილი იქნას ყველა არჩეული ქალი წარმომადგენლის ჩართვა და აქტიური მონაწილეობა, ასევე მათთვის სალაპარაკო დროისა და სივრცის დათმობა (თუ გავითვალისწინებთ მათ ისედაც მცირე რაოდენობას - 12,7%) გენდერის ექსპერტი გადახედავს ტყის მართვის გეგმებს და ბიზნეს გეგმებს, რათა უზრუნველყოს, რომ ეს გეგმები გენდერულად მგრძობიარე და პასუხისმგებლიანია და თანაბრად ასახავს ქალთა და მამაკაცთა მიერ ტრადიციულად გამოყენებად სფეროებს მუნიციპალიტეტის გენდერულ საკითხებზე პასუხისმგებელი პირის (Focal Point) ჩართვა ყველა პროცესში, გენდერულ საკითხებზე პასუხისმგებელი პირების საჭიროებების შეფასება, ტყის მდგრადი მართვის გენდერული სპეციფიკის საკითხების თვალსაზრისით. 	<p>ტყის მართვის გეგმის და ბიზნეს გეგმის შემუშავების კონსულტაციებში მონაწილეთა მინიმუმ 30% ქალია. <i>საწყისი: 0%</i> <i>სამიზნე: 30% (მე-4 კვარტალი, მე-2 წელი)</i></p> <p>ტყის მართვის გეგმებისა და ბიზნეს გეგმების 100%, მინიმუმ გენდერულად მგრძობიარე ან, საუკეთესო შემთხვევაში გენდერულად პასუხისმგებლიანია, საჭიროების შემთხვევაში. <i>საწყისი: 0%</i> <i>სამიზნე: 100% (მე-4 კვარტალი, მე-2 წელი)</i></p> <p>ტყესთან დაკავშირებულ საკითხებზე დაინტერესებულ მხარეებთან კონსულტაციებისას მუნიციპალიტეტების საბჭოების ყველა ქალი წარმომადგენლისა და გენდერულ საკითხებზე პასუხისმგებელი ყველა პირის მოწვევა ხდება (ტყის მართვის გეგმის შემუშავება, ბიზნეს გეგმის შემუშავება, დაინტერესებულ მხარეთა რეგულარული კონსულტაციები,</p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (MoEPA), ეროვნული სატყეო სააგენტო (NFA)</p> <p><u>რესურსები:</u> GIZ-ის გარემოსდაცვითი და სოციალური გარანტიების (ESS)+ გენდერის ექსპერტი</p>

		კონფლიქტების მოგვარების შეხვედრები) საწყისი: არცერთი სამიზნე: ყველა ¹ (ტყის მართვის გეგმა, ბიზნეს გეგმა: მე-4 კვარტალი, მე-2 წელი; სხვა შეხვედრები: მიმდინარე წელი 1-7)	
1.2. ტყეზე ზედამხედველობის გაძლიერება	<ul style="list-style-type: none"> გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის (DES) ტრენინგების საერთო სისტემა მოიცავს დეპარტამენტის პერსონალის სწავლების ერთ კომპონენტს გენდერული თანასწორობის შესახებ და ტყის სექტორში არსებულ სპეციფიკას. გენდერის ექსპერტი გადახედავს სტანდარტულ საოპერაციო პროცედურებს და ტრენინგის მოდულებს, რათა უზრუნველყოს, რომ ისინი გენდერულად მგრძობიარეა ენისა და შინაარსის თვალსაზრისით გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ტრენინგების სწავლება ხდება გენდერულად თანასწორ და გენდერულად მგრძობიარე ტრენინგსა და მართვაში ქალი ტყის პატრულებისა და ინსპექტორების დაქირავების წახალისება 	<p>DES-ის ნაწილში გენდერული თანასწორობის შესახებ ტრენინგის ერთი მოდული ინტეგრირებულია ცოდნის მართვისა და ტრენინგის პლატფორმაში</p> <p>საწყისი: 0 ტრენინგის მოდული სამიზნე: 1 ტრენინგის მოდული (მე-3 კვარტალი, მე-2 წელი)</p> <p>DES-ის ტრენინგებისთვის ჩატარებულია ერთი ტრენინგი გენდერულად თანასწორი და მგრძობიარე ტრენინგის და მართვის თემაზე</p> <p>საწყისი: 0 ტრენინგი სამიზნე: 1 ტრენინგი (მე-3 კვარტალი, მე-2 წელი)</p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> DES</p> <p><u>რესურსები:</u> GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p> <p>4,000 ევრო გარე ექსპერტის მიერ მოდულის შემუშავებისთვის</p>
1.3. ეროვნული სატყეო სააგენტოს (NFA) მიერ მდგრად წარმოებული საწავავი ხე-ტყის უზრუნველყოფა	<ul style="list-style-type: none"> ქალებისთვის საწავავი ხე-ტყის მიწოდების სისტემის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, განსაკუთრებით იმ ოჯახებისთვის, რომლებსაც ქალები ხელმძღვანელობენ. ხელმისაწვდომობის შესამოწმებლად შესაბამისი მონიტორინგის სისტემის შექმნა. მოხდება სტანდარტული საოპერაციო პროცედურების (SOPs) გადახედვა გენდერის ექსპერტის მიერ, რათა უზრუნველყოფილი იქნას, რომ ისინი გენდერულად მგრძობიარეა და გენდერული პასუხისმგებლობის მონიტორინგის შესაძლებლობას იძლევა. 	<p>სამიზნე რეგიონებში, 70% იმ ოჯახებისა, რომლებსაც ქალები ხელმძღვანელობენ აცხადებს, რომ მათ მარტივი წვდომა აქვთ საწავავ ხე-ტყეზე, ახალი სისტემის მეშვეობით (გამოკითხვა განხორციელდა ოჯახებში რეგულარული ვიზიტებისას 2.3 აქტივობის ფარგლებში - "ცნობიერების ამაღლება ადგილობრივი საინფორმაციო ცენტრებისა და საკონსულტაციო მომსახურების მეშვეობით")</p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> NFA, MoEPA)</p> <p><u>რესურსი:</u> GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p> <p>4,000 ევრო ხელმისაწვდომობის კონცეფციის შესამუშავებლად</p>

¹ გათვლა შეუძლებელია, რადგან მუნიციპალიტეტების საბჭოების ქალი წარმომადგენლების რაოდენობა შეიძლება შეიცვალოს არჩევნების შედეგად

	<ul style="list-style-type: none"> ეროვნული სატყეო სააგენტოს წახალისება, საწვავი ხე-ტყის და მერქნის მარკეტინგში ქალების დასაქმებაში. 	<p><i>საწყისი: 0%</i> <i>სამიზნე: 70% (მე-4 კვარტალი, მე-4 წელი)</i></p> <p>საქმიანი ეზოების ყველა სტანდარტული სამუშაო პროცედურა შემოწმებულია გენდერის ექსპერტის მიერ. <i>საწყისი: არცერთი</i> <i>სამიზნე: ყველა (1-ლი კვარტალი, მე-2 წელი)</i></p>	<p>(როგორც საქმიანი ეზოებისთვის სტანდარტული სამუშაო პროცედურების შემუშავებისთვის საერთაშორისო ექსპერტთა საკონსულტაციო ხელშეკრულების ნაწილი, პროექტის ქვე-აქტივობა 1.3.1)</p>
<p>1.4. ქვეყნის მასშტაბით ეკოსისტემაზე დაფუძნებული ტყის მდგრადი მართვის დანერგვისთვის გარემოს გაუმჯობესება</p>	<ul style="list-style-type: none"> გენდერის ექსპერტი გადახედავს შეცვლილ პოლიტიკასა და რეგულაციებს, რათა უზრუნველყოს, რომ ისინი გენდერულად მგრძობიარე და თანასწორია ცოდნის მართვისა და ტრენინგის პლატფორმაზე არსებული ყველა სასწავლო მასალა გადაიხედება გენდერის ექსპერტის მიერ, რათა უზრუნველყოფილი იქნას, რომ ისინი გენდერულად მგრძობიარეა ენისა და შინაარსის თვალსაზრისით. MoEPA-ს, NFA-ს და DES-ის ცოდნის მართვისა და ინფორმაციის პლატფორმები მოიცავს მასალებს გენდერთან დაკავშირებულ საკითხებზე, ტყის მდგრადი მართვისა და მასთან დაკავშირებული თემების თვალსაზრისით, მაგ. ტყისა და საწვავის გენდერულად განსხვავებული გამოყენება, გენდერულად განსხვავებული გამოყენების მიზეზები / დინამიკა და ა.შ. პროფესიული განათლების კოლეჯების პროფესიული განათლების ტრენინგებში შეტანილია ერთი სალექციო მოდული ტყის მართვაში გენდერული საკითხების შესახებ და მთლიან სასწავლო გეგმაში სათანადოდ უზრუნველყოფილია გენდერული მეინსტრიმინგი. 	<p>პროექტის მიერ მხარდაჭერილი პოლიტიკის და რეგულაციების 100% გენდერულად მგრძობიარეა. <i>საწყისი: 0%</i> <i>სამიზნე: 100% (მე-4 კვარტალი, მე-3 წელი)</i></p> <p>ცოდნის მართვისა და ინფორმაციის პლატფორმის ყველა სასწავლო მასალა გენდერულად მგრძობიარეა. <i>საწყისი: არცერთი</i> <i>სამიზნე: ყველა (მე-4 კვარტალი, მე-6 წელი)</i></p> <p>MoEPA-ს, NFA-ს (პლუს სატყეო სექტორის კერძო კომპანიები) DES-ს სასწავლო მოდულების თითოეულ კლასში შეტანილია გენდერული კომპონენტი. <i>საწყისი: არცერთი გენდერული კომპონენტი</i></p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> MoEPA, NFA, DES, გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი (EIEC)</p> <p><u>რესურსები:</u> GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p> <p>10,000 ევრო ტრენინგის მოდულების და ლექციების შემუშავებისთვის საერთაშორისო / ადგილობრივი ექსპერტების მიერ</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ქალთა წახალისება, რომ მონაწილეობა მიიღონ პროფესიული განათლების კოლეჯების კურსებში ტყის მართვის შესახებ 	<p><i>სამიზნე: 3 გენდერული კომპონენტი (მე-4 კვარტალი, მე-3 წელი)</i></p> <p>ლექცია გენდერის შესახებ ინტეგრირებულია სასწავლო გეგმებში ოთხი პროფესიული კოლეჯის მიერ, რომლებიც სთავაზობენ კურსებს ტყის მართვაში.</p> <p><i>საწყისი: არცერთი ლექცია გენდერულ საკითხებზე</i></p> <p><i>სამიზნე: 1 გენდერული კომპონენტი თითოეულ სასწავლო გეგმაში (მე-4 კვარტალი, მე-3 წელი)</i></p>	
<p>1.5. სატყეო სექტორისთვის მონიტორინგისა და აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და ვერიფიკაციის (MRV) სისტემების გაუმჯობესება</p>	<p>ქალების ხელშეწყობა, დასაქმდნენ ტყის საინფორმაციო და მართვის სისტემის (FIMS) ოპერატორებად.</p> <p>FIMS-ის მიერ გენდერულად მონაცემების შეგროვების და გენდერული პასუხისმგებლობის მონიტორინგის (საჭიროების შემთხვევაში) უზრუნველყოფა სატყეო სექტორში.</p>	<p>FIMS-ის კონცეფციაში ინტეგრირებულია გენდერულად ჩაშლილი მონაცემების შეგროვების ფუნქცია/არჩევანი.</p> <p><i>საწყისი: არ არის არჩევანი</i></p> <p><i>სამიზნე: არჩევანი ინტეგრირებულია (მე-4 კვარტალი, მე-3 წელი)</i></p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> EIEC</p> <p><u>რესურსები:</u> GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p> <p>FIMS-ის შემუშავებაში ჩართული საერთაშორისო ექსპერტები ამ ასპექტს ითვალისწინებენ თავიანთ კონტრაქტებში 1.5.1 ქვე-აქტივობის ფარგლებში</p>

აქტივობა	ქმედებები და ამოცანები	ინდიკატორები	პასუხისმგებელი უწყება/ორგანიზაცია
შედეგი 2: ბაზრის განვითარება ენერგოეფექტურობის და ალტერნატიული საწვავისთვის			
<p>2.1. ენერგოეფექტურობის და ალტერნატიული საწვავის მიწოდების ჯაჭვის განვითარება</p>	<ul style="list-style-type: none"> ენერგოეფექტურობის და ალტერნატიული საწვავის მიწოდების ჯაჭვში ქალი მეწარმეების მონაწილეობის წახალისება შესაძლებელია უსაფრთხო სივრცის სახით მუნიციპალიტეტებში არსებული ქალთა ოთახების გამოყენება ან / და აღდგენა დამატებითი ქალთა ტრენინგებისა და საწვრთნელი სესიების ჩასატარებლად. ტრენერთა ტრენინგი სპეციალურად ქალებისთვის, ქალთა მიერ ქალების დატრენინგების მიზნით, და ასევე ქალებისთვის დამატებითი შემოსავლის გამომუშავებისა და შერეული გენდერული ჯგუფის ინსტრუქტორის პოზიციის დაკავების შესაძლებლობის შესაქმნელად, და ამით სტერეოტიპების დასაძლევად. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს ქალთა კოოპერატივებს. ქალთა კოოპერატივების ხელშეწყობა ალტერნატიული საწვავის წარმოებისთვის ნედლეულის მიწოდების ჯაჭვში ენერგოეფექტური საშუალებებისა და ალტერნატიული საწვავის არსებული და ახალი მწარმოებლების იდენტიფიცირებისას, აუცილებელია, ქალთა, როგორც აქტივების მფლობელთა სათანადო რეპრეზენტაცია. 	<p>ენერგოეფექტურობის და ალტერნატიული საწვავის მიწოდების ჯაჭვის დაინტერესებული მხარეების სულ მცირე 30% ქალია. <i>საწყისი: 0%</i> <i>სამიზნე: 30% (მე-4 კვარტალი, მე-2 წელი)</i></p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების სააგენტო (ARDA)</p> <p><u>რესურსები:</u> GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p>

<p>2.2. მომხმარებელთა დაფინანსების ინსტრუმენტების დანერგვა ენერგოეფექტურობისა და ალტერნატიული საწვავის გამოყენებისთვის</p>	<ul style="list-style-type: none"> ქალები უნდა იყვნენ მთავარი სამიზნე ჯგუფი, როგორც ოჯახის მთავარი მომვლელები და შეშის ძირითადი განმკარგავები. ლუმელების დაფინანსების სქემების გენდერული ზემოქმედების შეფასება, ქალებისთვის სესხების და მიკრო კრედიტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად, განსაკუთრებით იმ ოჯახებისთვის, რომლებსაც ქალები ხელმძღვანელობენ და მართობენ მშობლებისთვის. ფინანსური წიგნიერების გაძლიერება სამიზნე რეგიონებსა და მუნიციპალიტეტებში, შესაბამისი აქტივობების (მაგ. ფინანსური წიგნიერების სემინარი ქალთა საერთაშორისო დღის კონტექსტში) შეტანა მუნიციპალიტეტების სამოქმედო გეგმებში, გენდერული საბჭოების და გენდერულ საკითხებზე პასუხისმგებელი პირების (Focal Point) დახმარებით. მუნიციპალიტეტებში არსებული ქალთა ოთახების გამოყენება შესაბამისი აქტივობებისთვის (პროექტის 2.3 აქტივობის - „ცნობიერების ამაღლება და საკონსულტაციო მომსახურება“ - შემადგენელი ნაწილი). მას შემდეგ, რაც მოხდება ფინანსური ინსტიტუტების იდენტიფიცირება, რომლებიც სესხებს გასცემენ ენერგოეფექტური ლუმელებისთვის ან / და ალტერნატიული საწვავისთვის, საჭიროების შემთხვევაში მათ უნდა ჩაუტარდეთ გენდერ-სპეციფიკური კონსულტაცია. 	<p>ვაუჩერების პროგრამის ბენეფიციარების მინიმუმ 25%²-ს შეადგენს ოჯახები, რომლებსაც ხელმძღვანელობენ ქალები. <i>საწყისი: 0%</i> <i>სამიზნე: 25% (მე-4 კვარტალი, მე-6 წელი)</i></p> <p>ჩატარებულია გენდერული ზემოქმედების შეფასება <i>საწყისი: 0 ზემოქმედების შეფასება</i> <i>სამიზნე: 1 ზემოქმედების შეფასება (მე-4 კვარტალი, 1-ლი წელი)</i></p> <p>ფინანსური წიგნიერების მინიმუმ 1 ღონისძიება (ტრენინგები, საინფორმაციო შეხვედრები და ა.შ.) ჩატარებულია სამივე სამიზნე რეგიონში (ორგანიზებულია პროექტის 2.3 აქტივობის განმახორციელებელი პარტნიორის მერ) <i>საწყისი: 0</i> <i>სამიზნე: 3 (მე-4 კვარტალი, მე-2 წელი)</i></p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> ARDA, მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრისტალი და სხვა (მიკრო)-საფინანსო ორგანიზაციები</p> <p>რესურსები: GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p> <p>4,000 ევრო ადგილობრივი კონსულტანტის მიერ ზემოქმედების შეფასების ჩასატარებლად</p> <p>ფინანსური წიგნიერების ღონისძიებების ხარჯები (2,000 ევრო თითოეულ ღონისძიებაზე) შეტანილია ბიუჯეტში ცნობიერების ამაღლების ნაწილში, აქტივობა 2.3</p>
--	--	---	---

² იმ ოჯახების საშუალო რაოდენობა, რომლებსაც ქალები ხელმძღვანელობენ საქართველოში 39%-ს შეადგენს. საქალაქო დასახლებებში ეს მაჩვენებელი უფრო მაღალია, ვიდრე სოფლად. ვაუჩერების პროგრამა გამიზნულია სოფლებისთვის, ამიტომ კონსერვატიული მიდგომა გამოყენებული

<p>2.3. მომხმარებელთა ინფორმირება სატყეო სექტორის რეფორმის შესახებ, ენერგოეფექტური - ალტერნატიული საწვავის გადაწყვეტების შესახებ და საწვავი ხე-ტყის მომხმარებლებისთვის ტექნიკური საკონსულტაციო მომსახურების გაწევა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სატყეო სექტორის რეფორმის ადგილობრივმა საინფორმაციო პუნქტებმა და მუნიციპალიტეტის გენდერულ საკითხებზე პასუხისმგებელმა პირებმა უნდა ჩამოაყალიბონ სამუშაო ურთიერთობები ინფორმაციის მიწოდების უზრუნველსაყოფად და ქალებისთვის ხმის მისაწვდენად • ქალთა ორგანიზაციის მიერ ორგანიზებული და წარმართული ინტერესთა დამცველი და საინფორმაციო კამპანიები, ქალთა ხილვადობის გაზრდისთვის და ენერგოეფექტური საშუალებების / ალტერნატიული საწვავის წარმატებით დანერგვაში ქალების წამყვანის როლის შესახებ საზოგადოებაში ცოდნის გავრცელებისთვის. • ენერგოეფექტურობის / ალტერნატიული საწვავის თემატიკის საკონსულტაციო მომსახურება განსაკუთრებულ ყურადღებას უნდა ამახვილებდეს ოჯახებზე, რომლებსაც ხელმძღვანელობენ ქალები და მოწყვლად ოჯახებზე • ყველა საინფორმაციო და საგანმანათლებლო მასალა მომზადებულია გენდერული <i>მეინსტრიმინგით</i> • ეროვნულ კამპანიებში უზრუნველყოფილია გენდერული <i>მეინსტრიმინგი</i>. 	<p>ოჯახების 25%³-ს, სადაც განხორციელდა ადგილობრივი საინფორმაციო ცენტრების ტექნიკური მრჩეველების ვიზიტები, ხელმძღვანელობენ ქალები. <i>საწყისი: 0%</i> <i>სამიზნე: 25% (მე-4 კვარტალი, მე-5 წელი)</i></p> <p>3 სამიზნე რეგიონში ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებები ხორციელდება სულ მცირე 2 ქალთა ორგანიზაციის მონაწილეობით <i>საწყისი: 0</i> <i>სამიზნე: 2 (მე-4 კვარტალი, მე-2 წელი)</i></p> <p>EIEC-ის მიერ განხორციელებულ ეროვნულ კამპანიაში უზრუნველყოფილია გენდერული მეინსტრიმინგი. <i>საწყისი: 0 კამპანია გენდერული მეინსტრიმინგით</i> <i>სამიზნე: 1 კამპანია გენდერული მეინსტრიმინგით (მე-4 კვარტალი, მე-3 წელი)</i></p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> GIZ, EIEC, კონტრაქტორი არასამთავრობო ორგანიზაცია (ორგანიზაციები)</p> <p><u>რესურსები:</u> GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p>
--	---	--	---

³ იმ ოჯახების საშუალო რაოდენობა, რომლებსაც ქალები ხელმძღვანელობენ საქართველოში 39%-ს შეადგენს. საქალაქო დასახლებებში ეს მაჩვენებელი უფრო მაღალია, ვიდრე სოფლად. ვაუჩერების პროგრამა გამიზნულია სოფლებისთვის, ამიტომ კონსერვატიული მიდგომაა გამოყენებული

<p>2.4. ენერგოეფექტურობის - ალტერნატიული საწვავის სექტორის ხელშეწყობი პოლიტიკა და რეგულაციები</p>	<ul style="list-style-type: none"> გენდერის ექსპერტმა უნდა გადახედოს განახლებულ პოლიტიკასა და რეგულაციებს, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მათი გენდერული მგრძობელობა და გენდერული თანასწორობა 	<p>პროექტის მიერ მხარდაჭერილი პოლიტიკის და რეგულაციების 100% გენდერულად მგრძობიარეა. <i>საწყისი: 0%</i> <i>სამიზნე: 100% (მე-4 კვარტალი, მე-3 წელი)</i></p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, MoEPA</p> <p><u>რესურსები:</u> GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p>
<p>ზოგადი: შემსრულებელი ორგანიზაციების გენდერული მგრძობელობა</p>			
<p>შემსრულებელი ორგანიზაციების გენდერული მგრძობელობა [cross-cutting]</p>	<ul style="list-style-type: none"> შემსრულებელი ორგანიზაციების პერსონალის მომზადება გენდერული მენისტრიმინგის მიმართულებით. გენდერთან დაკავშირებული საკითხების გათვალისწინების უზრუნველყოფა პროექტის დაგეგმვის, განხორციელებისა და მონიტორინგის ყველა დონეზე. გენდერულად ჩაშლილი მონაცემების შეგროვების უზრუნველყოფა. 	<p>ჩატარდა გენდერული მენისტრიმინგისა და მონიტორინგის ტრენინგი GIZ-ის და პროექტის განმახორციელებელი განყოფილების ყველა თანამშრომლისთვის (წარმომადგენლები MoEPA-დან, NFA, DES, EIEC, ARDA და GIZ-დან) <i>საწყისი: 0</i> <i>სამიზნე: 1 (მე-2 კვარტალი, 1-ლი წელი)</i></p>	<p><u>პასუხისმგებელი:</u> GIZ</p> <p><u>რესურსები:</u> GIZ ESS+გენდერის ექსპერტი</p>